

แบบการเสนอผลงาน
(ระดับชำนาญการ และระดับชำนาญการพิเศษ)

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง

ชื่อผู้ขอประเมิน ..... นายพงศ์ปณต อมรโชติ .....

ตำแหน่งปัจจุบัน ..... นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ .....

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน ..... ปฏิบัติราชการส่วนควบคุมไฟป่า ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป กำกับ ดูแล และปฏิบัติงานด้านสารบรรณและธุรการ การบริหารงานบุคคล การควบคุมการลงเวลาทำการ การลาประเภทต่าง ๆ การจัดทำเงินเดือนเวลาทำการ ทะเบียนประวัติ การเสนอเครื่องราชย์อิสริยาภรณ์ การจัดทำคำสั่งและประเมินผลการปฏิบัติงาน การเลื่อนขั้นเงินเดือนของข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ การจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุ ครุภัณฑ์ ควบคุมและจัดทำทะเบียนเกี่ยวกับพัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ การเก็บรักษา การใช้และซ่อมบำรุงพัสดุ ครุภัณฑ์ ยานพาหนะ ตรวจสอบใบสำคัญคู่จ่าย การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ การประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และหน่วยงานในสังกัดสำนักป้องกัน ปราบปราม และควบคุมไฟป่า และปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย .....

ตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง ..... นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ .....

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง ..... ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้างาน ซึ่งต้องกำกับ แนะนำ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ร่วมปฏิบัติงานโดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญงานสูงในด้านวิชาการป่าไม้ ข้อยระเบียบ กฎหมาย และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี รวมถึงการปฏิบัติงานที่ต้องใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจหรือแก้ปัญหา และการปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย หรือปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญงานด้านวิชาการป่าไม้ ข้อยระเบียบ กฎหมาย และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อตัดสินใจหรือแก้ไขปัญหา .....

ส่วนที่ ๒ ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน

๑. เรื่อง การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ภายใต้การดำเนินงานของศูนย์สั่งการและติดตามการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน (War room)

๒. ระยะเวลาที่ดำเนินการ ตุลาคม ๒๕๖๖ - กันยายน ๒๕๖๗

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

๓.๑ การจัดการที่ดินและกฎหมายที่ดินในพื้นที่ป่าไม้

การจัดการที่ดินป่าไม้เพื่อการแก้ไขปัญหาคนที่อยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่า เดิมมักจะใช้อำนาจทางการบริหารของรัฐบาล โดยออกเป็นมติคณะรัฐมนตรีเพื่อใช้ในการบริหารจัดการคนที่อยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าไม้ เช่น มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๐ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เป็นต้น ซึ่งต่อมาเมื่อมีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ คือ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ มีการแก้ไขปัญหาคอนฟลิคต์ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ โดยใช้หลักกฎหมายตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งการจัดการคนในพื้นที่ป่าไม้จะไม่กระทบต่อราษฎรที่มีสิทธิตามกฎหมายที่ดินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ การรังวัดและแผนที่

การรังวัดแนวเขตที่ดินป่าไม้ แรกเริ่มจะใช้กล้องเข็มทิศ (Compass Survey) เป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางและวัดมุมแนวราบ (Azimuth) ระหว่างจุดสองจุด โดยใช้เข็มแม่เหล็กที่ชี้ไปทางทิศเหนือเสมอ รวมกับการใช้โซ่เทปวัดระยะทาง เพื่อหาระยะทางระหว่างจุดเพื่อกำหนดแนวเขต จากนั้นบันทึกค่าพิกัด ค่ามุม และระยะทาง ลงในสมุดรังวัด (Field Book) ตลอดจนข้อเท็จจริงในพื้นที่ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนที่แนบท้ายกฎหมายต่อไป ภายหลังได้มีการพัฒนาเป็นกล้องธีโอดอลไลท์ (Theodolite) และปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยี เช่น GPS, GIS, Drone, LiDAR และภาพถ่ายดาวเทียม เข้ามาแทนที่ ทำให้การรังวัดมีความแม่นยำและรวดเร็วมากขึ้น

๓.๓ การจัดการไฟป่า การประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์ไฟป่าเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน

ไฟป่าซึ่งเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมและภัยธรรมชาติที่มีความรุนแรง สร้างความเสียหายและส่งผลกระทบต่ออย่างถึงต่อธรรมชาติและระบบนิเวศ ทั้งยังส่งผลกระทบต่อคุณภาพอากาศ สุขภาพของประชาชน เศรษฐกิจ และสังคมทั้งในประเทศและระหว่างประเทศจากปัญหาหมอกควันข้ามพรมแดน โดยสาเหตุหลักของการเกิดไฟป่ามักเกิดจากพฤติกรรมของมนุษย์ทั้งจากความตั้งใจหรือความประมาทและความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ซึ่งหากเข้าควบคุมได้ไม่ทันการจะขยายเป็นวงกว้างและลุกลามอย่างรวดเร็วจนกลายเป็นแนวไฟที่มีความรุนแรงซึ่งยากต่อการควบคุม ก่อให้เกิดความสูญเสียและเกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินได้

ปัจจุบันหลายพื้นที่กำลังเผชิญหน้ากับผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างหนักและมีแนวโน้มที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวรัฐบาลไทยได้กำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติ พร้อมทั้งมีการวางแผนรับมือและป้องกันโดยการสร้างแรงจูงใจทางเศรษฐกิจทั้งทางบวกและทางลบ ในภาคเกษตรกรรม การใช้ข้อมูลจากดาวเทียมเพื่อประเมินผลและติดตามสถานการณ์รวมถึงการบังคับใช้กฎหมาย และการสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน พร้อมทั้งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการปัญหามลพิษทางอากาศเพื่อความยั่งยืนขึ้น เพื่อเป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาและขับเคลื่อนการจัดการปัญหามลพิษทางอากาศ โดยมีแนวทางการดำเนินงานในส่วนของพื้นที่ป่า มุ่งเป้าเตรียมความพร้อมการควบคุมพื้นที่เสี่ยงต่อการเผา ๑๑ ป่าอนุรักษ์ ที่มีพื้นที่เผาไหม้สูงสุด โดยเฉพาะพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้กำหนดแนวทางและมาตรการป้องกันไฟป่าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยตั้งเป้าหมายลดพื้นที่เผาไหม้ให้ได้ ๕๐% ของพื้นที่เผาไหม้ปี ๒๕๖๖ และมุ่งเน้นใน ๑๑ พื้นที่ป่าอนุรักษ์ ที่มีจำนวนจุด Hotspot ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ มากที่สุด โดยดำเนินการจัดกิจกรรม ตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า ปี ๒๕๖๗ ดังนี้

๑. จัดการเชื้อเพลิงก่อนฤดูไฟป่า

๒. ตรึงพื้นที่กำหนดจุดเผาระวัง

๓. จัดตั้ง War Room ระดับพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ให้มีการเชื่อมโยงกับ War Room จังหวัด โดยเน้นให้ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วม ภายใต้การสนับสนุนของศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟป่าและหมอกควัน (War Room) อส. ในเรื่องข้อมูล การวางแผนรับมือและการบัญชาการเหตุการณ์ การจัดทำระบบการติดตาม และการรายงานผลการปฏิบัติงาน

๔. จัดเตรียมกำลังพลเพื่อดับไฟป่าโดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่

๕. เผาไร่ควบคุมพื้นที่ตลอดห่วงฤดูไฟป่า ภายใต้หลักการ “เห็นไว เข้าถึงไว ควบคุมและดับได้ไว”

๖. จัดระเบียบการเผาพื้นที่เกษตรกรรมในเขตป่า

๗. กำหนดแผนการบริหารจัดการเมื่อเกิดเหตุการณ์

๘. จัดระเบียบการเข้าออกพื้นที่ป่าอนุรักษ์

๙. ควบคุมการเก็บหาของป่าและใช้ประโยชน์โดยกำหนดให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่

๑๐. รณรงค์ประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจ เกาะติดราชภูมิกลุ่มเผาป่าในรูปแบบ “เคาะประตูบ้าน”

ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายภายใต้การดำเนินกิจกรรมดังกล่าว องค์ความรู้พื้นฐานที่ควรทราบคือ องค์ประกอบของไฟป่า โดยทั่วไปไฟป่าจะเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อมีองค์ประกอบที่จำเป็น ๓ ประการ คือ เชื้อเพลิง ความร้อน และออกซิเจน มารวมตัวกันในสัดส่วนที่เหมาะสมที่จะเกิดการสันดาป (Combustion) และทำให้การสันดาปสามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามสำหรับไฟป่าแล้วองค์ประกอบทั้ง ๓ ประการนี้ มีลักษณะเฉพาะ ดังนี้

๑. เชื้อเพลิง เชื้อเพลิงในการเกิดไฟป่า ได้แก่ อินทรียสารทุกชนิดที่ติดไฟได้ ได้แก่ ต้นไม้ ไม้พุ่ม กิ่งไม้ ก้านไม้ ตอไม้ กอไม้ ลูกไม้เล็ก ๆ หญ้า วัชพืช รวมไปถึงดินอินทรีย์ (Peat Soil) และชั้นถ่านหินที่อยู่ใต้ผิวดิน (Coal Seam)

๒. ออกซิเจน ออกซิเจนเป็นก๊าซที่เป็นองค์ประกอบหลักของอากาศโดยทั่วไป ในป่าจึงมีออกซิเจนกระจายอยู่อย่างสม่ำเสมอ อย่างไรก็ตามปริมาณและสัดส่วนของออกซิเจนในอากาศในป่า ณ จุดหนึ่ง ๆ อาจผันแปรได้บ้างตามการผันแปรของความเร็วและทิศทางลม

๓. ความร้อน แหล่งความร้อนที่ทำให้เกิดไฟป่าแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ แหล่งความร้อนจากธรรมชาติ เช่น ไฟฟ้า การเสียดสีของกิ่งไม้ การรวมแสงอาทิตย์ผ่านหยดน้ำค้าง ภูเขาไฟระเบิด และแหล่งความร้อนจากมนุษย์ ซึ่งเกิดจากการจุดไฟในป่าด้วยสาเหตุต่างๆ กัน

องค์ประกอบทั้ง ๓ ประการนี้ เรียกว่า สามเหลี่ยมไฟ หากขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งไป ไฟป่าจะไม่เกิดขึ้น หรือไฟป่าที่เกิดขึ้นแล้วและกำลังลุกลามอยู่ก็จะดับลง ความรู้เรื่องสามเหลี่ยมไฟมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นความรู้พื้นฐานที่ต้องนำมาใช้ในการวางแผนปฏิบัติงานควบคุมไฟป่าทั้งวงจร รวมถึงความรู้จากมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า ปี ๒๕๖๗ ซึ่งได้กำหนดระยะการดำเนินการ ๓ ระยะ คือ

๑. ระยะเตรียมการ

๑.๑ จัดประชุมเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงาน

๑.๒ สร้างเสริมความร่วมมือชุมชน/เครือข่าย และสร้างความต่อเนื่องการมีส่วนร่วมของชุมชน/เครือข่าย

(๑) สนับสนุนเงินอุดหนุนแก่ชุมชน/เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (อส.อส.)

(๒) สนับสนุนเครื่องมือดับไฟป่าแก่ชุมชน/เครือข่าย และหน่วยงานในพื้นที่

(๓) สร้างความต่อเนื่องการมีส่วนร่วมของชุมชน/เครือข่าย

๑.๓ รณรงค์ประชาสัมพันธ์และให้ความรู้ในด้านการป้องกันไฟป่า

(๑) กิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ป้องกัน แก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน (Kick Off)

(๒) ประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนไฟป่าทุกวัน โดยใช้ข้อมูลจากระบบพยากรณ์ความรุนแรงและอันตรายของไฟ (Fire Danger Rating System: FDRS) ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

(๓) กิจกรรมวันรณรงค์ให้ปลอดควันพิษจากไฟป่า ๒๔ กุมภาพันธ์

๑.๔ การฝึกอบรม เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ แก่เจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน เครือข่ายอาสาสมัคร ผู้นำชุมชน และเยาวชนในพื้นที่

(๑) โครงการฝึกอบรมหลักสูตรพนักงานดับไฟป่าระดับพื้นฐาน

(๒) โครงการฝึกอบรมหลักสูตรเสริมสมรรถนะชุดปฏิบัติการพิเศษดับไฟป่า

(๓) โครงการฝึกอบรมหลักสูตร “จิตอาสา” ตามโครงการปลูกป่าเพื่ออนุรักษ์ ปั่นฟู ป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน และป้องกันไฟป่า

๑.๕ เตรียมความพร้อมกำลังพลบูรณาการทุกหน่วยงานในพื้นที่ป่าอนุรักษ์

๑.๖ เตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ดับไฟป่า นวัตกรรมและเทคโนโลยี และสำรวจทางคมนาคม แหล่งน้ำ สภาพเชื้อเพลิง

๑.๗ จัดทำแผนเผชิญเหตุระดับพื้นที่ ร่วมจัดทำประกาศจังหวัด และมาตรการระดับจังหวัดด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน

๑.๘ จัดตั้งศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟป่า (War Room) ณ สำนักป้องกันปราบปรามและควบคุมไฟป่า เพื่อกำกับ ดูแล การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าของหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลทั่วประเทศอย่างเข้มงวด ติดตามผลการดำเนินการ และประเมินสถานการณ์เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

๑.๙ ให้พื้นที่ป่าอนุรักษ์ และสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์จัดตั้ง War Room ติดตามสถานการณ์และสั่งการสนธิกำลังในระดับพื้นที่ โดยเป็นส่วนหนึ่งของศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าหมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM๒.๕ ระดับจังหวัด

๑.๑๐ การบริหารจัดการเชื้อเพลิงตามหลักวิชาการ

(๑) ดำเนินการจัดทำแนวกันไฟ

(๒) ใช้แอปพลิเคชัน “Burn Check” กำหนดพื้นที่ดำเนินการจัดการเชื้อเพลิง (๑๗ จังหวัดภาคเหนือ)

(๓) โครงการ “ชิงเก็บ ลดเผา”

๑.๑๑ ประสานและส่งเสริมความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันข้ามพรมแดนผ่านกลไกอาเซียน

๑.๑๒ ดำเนินการสำรวจและจัดตั้งจุดตรวจ/จุดสกัด และจุดเฝ้าระวัง พร้อมจัดอัตรากำลังแบบมีส่วนร่วมไปเฝ้าระวัง

๑.๑๓ ดำเนินการสำรวจปศุสัตว์ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ และจัดทำแผนแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามแนวทางการแก้ไขปัญหาล้างปศุสัตว์ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์

๒. ระยะเผชิญเหตุ

๒.๑ ยกระดับการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ป้องกันไฟป่าให้เข้มข้นยิ่งขึ้น

๒.๒ ดำเนินการป้องปรามการจุดไฟเผาป่า จากการลาดตระเวนภาคพื้นดินตรวจหาไฟตลอด ๒๔ ชั่วโมง โดยหน่วยงานภาคสนามในพื้นที่ ทางอากาศยานโดยเฮลิคอปเตอร์และโดรน รวมไปถึงข้อมูลจากดาวเทียมสำรวจโลกที่มีเซ็นเซอร์ตรวจจับความร้อน

๒.๓ ให้หน่วยงานภาคสนามสังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่รับผิดชอบพื้นที่เกิดเหตุดำเนินการดับไฟป่าในเบื้องต้น

๒.๔ ให้ชุดปฏิบัติการพิเศษดับไฟป่า (เสือไฟ) เข้าสนับสนุนการดับไฟป่า ในสถานการณ์ที่เกิดไฟป่ารุนแรงและวิกฤต

๒.๕ สนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีด้านการควบคุมไฟป่า ให้กับเครือข่ายและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการควบคุมไฟป่า

๒.๖ ตรวจติดตามการเกิดจุดความร้อน (Hotspot) และแจ้งเตือนหน่วยงานผู้รับผิดชอบในพื้นที่เข้าดำเนินการดับไฟป่าโดยทันที

๒.๗ ปฏิบัติตามแผนระดมพลดับไฟป่า

๒.๘ จัดตั้งกองอำนวยการควบคุมไฟป่าในระดับพื้นที่ ๑๘ แห่ง

๒.๙ บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ป้องปรามผู้กระทำความผิด และดำเนินการกับผู้กระทำความผิดด้านการจุดไฟเผาป่า พร้อมทั้งจัดตั้งจุดสกัดควบคุมการเข้า - ออกพื้นที่ป่าอนุรักษ์

๒.๑๐ ให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สั่งการให้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องและหัวหน้าหน่วยงานภาคสนามทุกหน่วยงานในสังกัด ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน

๒.๑๑ บูรณาการการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันและควบคุมไฟป่าร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จอย่างสูงสุด

๓. ระยะบรรเทา

ดำเนินการช่วงเวลาหลังปฏิบัติงานดับไฟป่า

๓.๑ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ดำเนินการสำรวจและประเมินความเสียหายพื้นที่เกิดไฟไหม้ และรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ

๓.๒ ป้องกันพื้นที่ที่ถูกไฟไหม้มิให้มีการเข้าไปบุกรุกครอบครองทำประโยชน์ และเฝ้าระวังมิให้เกิดไฟไหม้ซ้ำซาก

๓.๓ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ดำเนินการจัดทำโครงการฟื้นฟูพื้นที่ป่าที่เกิดความเสียหายจากไฟป่า

๓.๔ ดำเนินการถอดบทเรียน (After Action Review: AAR) เพื่อกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานในปีถัดไป

๓.๔ ความรู้ด้านสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS)

ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (Geographic Information System: GIS) เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยจัดเก็บ วิเคราะห์ และแสดงข้อมูลเชิงพื้นที่ โดยสามารถเชื่อมโยงข้อมูลเชิงพื้นที่ (Spatial Data) กับข้อมูลเชิงพรรณนา (Attribute Data) เพื่อให้การวิเคราะห์มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดย GIS มีบทบาทอย่างมากในงานป่าไม้ ทั้งด้านการวิเคราะห์ข้อมูล การติดตามและวางแผน และการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ เช่น การจัดทำแผนที่เพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลง การวิเคราะห์พื้นที่เพื่อช่วยในการวางแผน การวิเคราะห์ความหลากหลายทางชีวภาพและถิ่นอาศัยสัตว์ป่าเพื่อการอนุรักษ์ การติดตามการบุกรุกป่าเพื่อสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งส่งผลให้มีการบริหารจัดการป่าไม้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินงาน และเป้าหมายของงาน

ระบบบัญชาการเหตุการณ์ (Thailand Incident Command System: Thai ICS)

คือ ระบบบริหารจัดการเหตุการณ์ในภาวะฉุกเฉิน เพื่อให้เกิดมาตรฐานและความเป็นเอกภาพในการบัญชาการ (Unity of Command) โดยการประสานงานและบูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีโครงสร้างการจัดการที่ชัดเจนและมีลำดับขั้นตอน ช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ลดความซับซ้อน ส่งผลให้สามารถช่วยชีวิต ทรัพย์สิน ควบคุมสถานการณ์ และลดความเสียหายได้อย่างรวดเร็ว ทั่วถึง

เป้าประสงค์ของการใช้ระบบบัญชาการเหตุการณ์

๑. บรรลุวัตถุประสงค์เชิงยุทธวิธี

๒. มีการจัดการเหตุการณ์ภายใต้โครงสร้างที่ชัดเจนและเป็นระบบตามสถานการณ์ทุกรูปแบบ โดยใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่ามีประสิทธิภาพ

๓. การบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

รูปแบบระบบบัญชาการเหตุการณ์และขั้นตอนการดำเนินงาน

๑. จัดตั้งศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room Room)

๑.๑ ส่วนพื้นที่

สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ดำเนินการตั้งศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) ดังนี้

๑) ศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) พื้นที่ป่าอนุรักษ์ โดยมีหัวหน้าพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ทำหน้าที่หัวหน้าศูนย์ฯ คณะทำงานประกอบด้วย หัวหน้าหน่วยงานที่มีสำนักงานหรือพื้นที่ทำกิจกรรมในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ หรือเจ้าหน้าที่ที่เห็นว่ามีเหมาะสม และหัวหน้าสถานีควบคุมไฟฟ้า หรือเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายกรณีไม่มีสถานีควบคุมไฟฟ้ารับผิดชอบพื้นที่ ทำหน้าที่เลขานุการศูนย์ฯ

๒) ศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ โดยมีผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ทำหน้าที่หัวหน้าศูนย์ฯ คณะทำงานประกอบด้วย ผู้อำนวยการส่วนอนุรักษ์ ผู้อำนวยการส่วนอุทยานแห่งชาติ ผู้อำนวยการส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า ผู้อำนวยการส่วนจัดการต้นน้ำ ผู้อำนวยการส่วนฟื้นฟูและพัฒนาพื้นที่อนุรักษ์ ผู้อำนวยการส่วนอนุรักษ์และป้องกันทรัพยากร ผู้อำนวยการส่วนประสานความร่วมมือด้านทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ผู้อำนวยการส่วนประสานโครงการพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ และผู้อำนวยการส่วนควบคุมและปฏิบัติการไฟฟ้า ทำหน้าที่เลขานุการศูนย์ฯ

๑.๒ ส่วนกลาง

๑) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้มีคำสั่ง ที่ ๔๗๑๖/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ตั้งศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ประกอบด้วย

๑.๑) คณะกรรมการอำนวยการ มีอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นประธานกรรมการ คณะกรรมการประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓, ๘, ๑๑ - ๑๖ ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขาลำปาง ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขาแม่ฮ่องสอน ผู้อำนวยการสำนักป้องกันปราบปราม และควบคุมไฟฟ้า ทำหน้าที่กรรมการและเลขานุการ และผู้อำนวยการส่วนควบคุมไฟฟ้า ทำหน้าที่กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๑.๒) คณะทำงาน มีผู้อำนวยการสำนักป้องกันปราบปราม และควบคุมไฟฟ้า ทำหน้าที่ประธานคณะทำงาน คณะทำงานประกอบด้วย ผู้อำนวยการส่วนควบคุมและปฏิบัติการไฟ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓, ๘, ๑๑ - ๑๖ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขาลำปาง และสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขาแม่ฮ่องสอน ผู้อำนวยการส่วนควบคุมไฟฟ้า สำนักป้องกันปราบปราม และควบคุมไฟฟ้า ทำหน้าที่คณะทำงานและเลขานุการ

๒) สำนักป้องกันปราบปราม และควบคุมไฟฟ้า ได้มีคำสั่ง ที่ ๙๕๙๕/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖ แต่งตั้งชุดปฏิบัติการประจำศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยมีผู้อำนวยการส่วนควบคุมไฟฟ้า เป็นหัวหน้าชุด

๒. การเตรียมความพร้อม

- ๒.๑ การจัดสรรงบประมาณตามภารกิจในแต่ละปีงบประมาณ
- ๒.๒ เตรียมข้อมูล เพื่อนำมาใช้ประกอบการติดตามสถานการณ์ไฟฟ้า
- ๒.๓ สำรวจจำนวนกำลังพล
- ๒.๔ ยานพาหนะ/เชื้อเพลิง/อุปกรณ์ดับไฟฟ้า/เครื่องมือสื่อสาร

๓. การติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและการรายงานผลปฏิบัติงาน

- ๓.๑ การรายงานข้อมูลประจำวัน (Routine และสถานการณ์ปกติ)

๓.๒ การรายงานกรณีสถานการณ์เกิดไฟฟ้า

๑) กรณีพบเห็นไฟฟ้า

๑.๑) เมื่อพบเห็นไฟฟ้า ให้รีบแจ้งหัวหน้าพื้นที่ป้อนุรักษ์ หัวหน้าสถานีควบคุมไฟฟ้า โดยศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) พื้นที่ป้อนุรักษ์ ในเบื้องต้น ให้เจ้าหน้าที่ประจำจุดฯ รับเข้าดำเนินการดับไฟฟ้าหรือควบคุมไฟฟ้าก่อน เพื่อศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) พื้นที่ป้อนุรักษ์ พิจารณาสั่งการเจ้าหน้าที่ และประสานหน่วยงานสนับสนุนเพื่อเข้าดำเนินการดับไฟฟ้า แล้วรายงานสถานการณ์ให้ศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ และศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ทราบ เมื่อดำเนินการดับไฟฟ้าเสร็จสิ้นแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการรายงานผลการปฏิบัติงาน พิกัด และจำนวนพื้นที่ที่ถูกเผาไหม้ตามแบบรายงานไฟฟ้า (แบบ พป.๑) ให้ศูนย์ฯ พื้นที่ป้อนุรักษ์ และศูนย์ฯ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ทราบ เพื่อรายงานให้ศูนย์ฯ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ทราบโดยด่วน

๑.๒) กรณีได้รับแจ้งจากสายด่วน ๑๓๖๒ หน่วยงานหรือบุคคลภายนอก ให้แจ้งศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) พื้นที่ป้อนุรักษ์ และศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ พิจารณาสั่งการเจ้าหน้าที่ และประสานหน่วยงานสนับสนุนเพื่อเข้าดำเนินการดับไฟฟ้า ในเบื้องต้นให้แจ้งเจ้าหน้าที่ประจำจุดตรวจ/จุดสกัด และจุดเฝ้าระวัง เข้าพื้นที่เพื่อทำการดับหรือควบคุมไฟฟ้าก่อน เมื่อดำเนินการดับไฟฟ้าเสร็จสิ้นแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการรายงานผลการปฏิบัติงานพิกัด และจำนวนพื้นที่ที่ถูกเผาไหม้ตามแบบรายงานไฟฟ้า (แบบ พป.๑) ให้ศูนย์ฯ พื้นที่ป้อนุรักษ์ และศูนย์ฯ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ทราบ เพื่อรายงานให้ศูนย์ฯ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และสายด่วน ๑๓๖๒ ทราบในทันที

๑.๓) กรณีได้รับข้อมูลไฟฟ้าจากจุดความร้อน (Hot s pot) ให้ศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ แจ้งศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) พื้นที่ป้อนุรักษ์ พิจารณาสั่งการเจ้าหน้าที่ และประสานหน่วยงานสนับสนุนเพื่อเข้าดำเนินการดับไฟฟ้า ในเบื้องต้นให้แจ้งเจ้าหน้าที่ประจำจุดฯ เข้าพื้นที่เพื่อทำการดับหรือควบคุมไฟฟ้าก่อน เมื่อดำเนินการดับไฟฟ้าเสร็จสิ้นแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการรายงานผลการปฏิบัติงานพิกัด และจำนวนพื้นที่ที่ถูกเผาไหม้ตามแบบรายงานไฟฟ้า (แบบ พป.๑) ให้ศูนย์ฯ พื้นที่ป้อนุรักษ์ และศูนย์ฯ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ทราบ เพื่อรายงานให้ศูนย์ฯ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ทราบในทันที

๑.๔) กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการดับไฟฟ้าได้เสร็จสิ้นภายใน ๔ ชั่วโมง นับจากที่มีการตรวจพบไฟ ขอให้ War Room พื้นที่ป้อนุรักษ์ รายงานสถานการณ์ไฟฟ้าให้ War Room สำนักบริหารพื้นที่ป้อนุรักษ์ และ War Room กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ทราบเป็นระยะทุก ๔ ชั่วโมง จนกว่าจะสามารถดับไฟฟ้าได้

๒) กรณีสถานการณ์ไฟฟ้ารุนแรง/วิกฤติ

๒.๑) กรณีไม่สามารถควบคุมไฟฟ้าได้ภายใน ๔๘ ชั่วโมง

(๑) ให้หัวหน้าพื้นที่ป้อนธุรกิจ โดยศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) พื้นที่ป้อนธุรกิจ ยกระดับสถานการณ์ดับไฟฟ้า รายงานศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) สำนักบริหารพื้นที่ป้อนธุรกิจ เพื่อเปลี่ยนผู้บัญชาการดับไฟฟ้า โดย War Room สำนักบริหารพื้นที่ป้อนธุรกิจ จะเข้าควบคุมสถานการณ์และสั่งการแทน และรายงานเวลาที่เริ่มสั่งการและความคืบหน้าการดับไฟฟ้าให้ศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ทราบเป็นระยะทุก ๔ ชั่วโมง จนกว่าจะสามารถดับไฟฟ้าได้

(๒) ให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่ป้อนธุรกิจ โดยศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) สำนักบริหารพื้นที่ป้อนธุรกิจ สั่งการเจ้าหน้าที่ในสังกัด และประสานหน่วยงานสนับสนุน เพื่อร่วมดำเนินการดับไฟฟ้ากับศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) พื้นที่ป้อนธุรกิจ รายงานสถานการณ์และความคืบหน้าให้ศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ทราบทุก ๔ ชั่วโมง จนสามารถดำเนินการดับไฟฟ้าได้เสร็จสิ้น

(๓) ให้ศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) สำนักบริหารพื้นที่ป้อนธุรกิจ ประสานศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยสำนักป้องกันปราบปราม และควบคุมไฟฟ้า พิจารณามอบหมายศูนย์ปฏิบัติการดับไฟฟ้า (หน่วยเสือไฟ) เข้าร่วมดำเนินการดับไฟฟ้ากับศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) พื้นที่ป้อนธุรกิจ

๒.๒) กรณีไม่สามารถควบคุมไฟฟ้าภายใน ๗ วัน

ให้ศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) สำนักบริหารพื้นที่ป้อนธุรกิจ ประสาน War Room ระดับจังหวัด เพื่อส่งมอบการบัญชาการดับไฟฟ้าให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายดำเนินการบัญชาการทุกหน่วยงานภายในจังหวัดเข้าดับไฟฟ้า และรายงานศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพื่อร่วมดำเนินการดับไฟฟ้า

เป้าหมายของงาน เพื่อติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM_{2.5} ที่อาจส่งผลกระทบต่อตลอดช่วงฤดูไฟฟ้า เพื่อประสาน สั่งการ หน่วยงาน กำลังพล เครื่องมืออุปกรณ์ ในการเข้าควบคุมสถานการณ์ไฟ

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

ผลสำเร็จของงานเชิงปริมาณ

การดำเนินการของศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) ตามแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบัญชาการเหตุการณ์ มีการสั่งการที่เป็นขั้นตอน มีแนวทางการทำงานและการรายงานผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน อันจะส่งผลให้สามารถลดปริมาณจำนวนจุดความร้อน (Hotspot) และพื้นที่เผาไหม้ (Burn scar) ลงได้ตามเป้าหมาย ๕๐% จากปี ๒๕๖๖

ผลสำเร็จของงานเชิงคุณภาพ

สามารถลดผลกระทบที่เกิดจากปัญหาไฟฟ้าและหมอกควันภายใต้การดำเนินงานที่สอดคล้องกับมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟฟ้า ปี ๒๕๖๗ ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช รวมถึงการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ดับไฟฟ้าโดยการบูรณาการการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

๑. รวบรวม/จัดเก็บข้อมูลพื้นฐานหน่วยงานภายใน หน่วยงานบูรณาการ ท้องถิ่น และชุมชน
๒. รวบรวมและจัดทำข้อมูลด้านสารสนเทศภูมิศาสตร์
๓. การประสานข้อมูลจุดความร้อน (Hotspot) และแผนที่แสดงจุดความร้อนและพื้นที่เผาไหม้กับศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ และศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) ป่าอนุรักษ์
๔. การประเมินสถานการณ์ไฟฟ้า เพื่อวางแผนควบคุมไฟฟ้าอย่างมีประสิทธิภาพ
๕. การเพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาไฟฟ้าและหมอกควันในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ เพื่อลดผลกระทบจากไฟป่าด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านการท่องเที่ยว ด้านสาธารณสุข เป็นต้น

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

๑. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่เข้าใจบทบาท หน้าที่ และลำดับการสั่งการตามแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
๒. การเข้าถึงข้อมูลการเกิดไฟในพื้นที่ของผู้ปฏิบัติงาน และสภาพพื้นที่การปฏิบัติงานยากแก่การเข้าถึง
๓. การติดต่อสื่อสารของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่เกิดไฟป่ายังไม่ทั่วถึง

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

การจัดตั้งศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ และพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ประสบปัญหาด้านเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประจำศูนย์ฯ เนื่องจากเป็นการริเริ่มระบบบัญชาการเหตุการณ์ ซึ่งทำให้การมอบหมายงานที่เพิ่มเติมจากงานที่รับผิดชอบอยู่แล้วเกิดความซับซ้อน ผู้ปฏิบัติงานยังไม่เข้าใจบทบาท หน้าที่ และลำดับการสั่งการ รวมถึงยังขาดความรู้และทักษะในการวางแผนการดับไฟ การประสานบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายในกับหน่วยงานภายนอก เช่น ฝ่ายปกครอง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน เป็นต้น ยังไม่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน นอกจากนี้พื้นที่ที่เกิดเหตุไฟป่าบางพื้นที่ซึ่งเกิดในป่าลึกและเป็นภูเขาสูงชันยากแก่การเข้าถึง ตลอดจนการติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่มีสัญญาณโทรศัพท์

๙. ข้อเสนอแนะ

- การนำเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศมาประยุกต์ใช้กับศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) เพื่อพัฒนาระบบการติดตาม วางแผน ตลอดจนการรายงานผลให้สามารถแจ้งเตือนการเกิดไฟและการเข้าถึงพื้นที่ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ทันทีที่เกิดเหตุ โดยการสนับสนุนทางด้าน hardware และ software เครื่องมือ อุปกรณ์ และยานพาหนะ การพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์และเจ้าหน้าที่ดับไฟเพื่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นภายใต้การพัฒนาคณะความรู้ใหม่ ๆ พร้อมทั้งการฝึกฝนสมรรถนะกำลัง

- การบูรณาการภายในหน่วยงานและนอกหน่วยงาน รวมถึงชุมชนในพื้นที่ ให้เห็นผลเป็นรูปธรรมในทุกๆ ด้าน เช่น ด้านข้อมูล ด้านกำลังคน ด้านการสื่อสาร เป็นต้น

- การประยุกต์ใช้ระบบภูมิสารสนเทศเปรียบเทียบกับข้อมูลย้อนหลังที่ได้เคยเก็บรวบรวมไว้ การจัดทำข้อมูล/ แผนที่พื้นที่เผาไหม้ซ้ำซาก พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า เพื่อประกอบการวางแผนการป้องกันไฟป่าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์หรือพื้นที่เป้าหมายในปีถัดไป

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

๑๑. ผู้ร่วมดำเนินการ (ถ้ามี)

(๑) .....สัดส่วนของผลงาน.....%

(๒) .....สัดส่วนของผลงาน.....%

(๓) .....สัดส่วนของผลงาน.....%

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) .... ผู้ขอประเมิน

(.....นายพงศ์ปณต อมรโชติ.....)

วันที่.....๖...../.....มีนาคม...../.....๒๕๖๘.....

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
(๑)	
(๒)	
(๓)	

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) .....
(นายนครินทร์ สุตโต)
(ตำแหน่ง) .....
วันที่..... / - ๖ มี.ค. ๒๕๖๘ /

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ) .....
(นายณฤทธิ์ ทิพย์มณฑา)
(ตำแหน่ง) .....
วันที่..... / - 6 มี.ค. 2568 /

ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป

- หมายเหตุ : ๑. คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อย ๒ ระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียว
ก็ให้มีคำรับรอง ๑ ระดับได้
๒. ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล คือ ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแลการปฏิบัติงาน ระดับต่ำกว่าสำนัก/กอง ๑ ระดับ
และผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป คือ ผู้อำนวยการสำนัก/กอง/ศูนย์ หรือหัวหน้ากลุ่ม หรือรองอธิบดี
หรืออธิบดี แล้วแต่กรณี
๓. การเสนอผลงานให้มีความยาวไม่น้อยกว่า ๕ หน้ากระดาษ A๔

**แบบการเสนอข้อเสนอนโยบายการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน
(ระดับชำนาญการ และระดับชำนาญการพิเศษ)**

-----

๑. เรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพของศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) ในการแก้ไขปัญหาไฟฟ้าแบบบูรณาการด้วยระบบบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command System)

๒. หลักการและเหตุผล

ด้วยสถานการณ์ฝุ่นละออง PM_{2.5} ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ที่จะมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นและมีค่าเกินมาตรฐานอยู่ในระดับที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ บางจังหวัดในพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันตก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีแหล่งกำเนิดหลักและกิจกรรมในแต่ละพื้นที่ ได้แก่ การลักลอบเผาป่า การเผาในพื้นที่เกษตร หมอกควันข้ามแดน การจราจรและขนส่ง โรงงานอุตสาหกรรม ทั้งนี้ด้วยแหล่งกำเนิดดังกล่าวพบว่าบางช่วงเวลาหากมีความกดอากาศสูงทำให้อากาศปิด ลมสงบ ฝุ่นละอองไม่ฟุ้งกระจาย ซึ่งปกคลุมเป็นวงกว้างเกิดการสะสมในพื้นที่จนเกินมาตรฐาน

รัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM_{2.5} โดยกำหนดเป็นวาระแห่งชาติและยกระดับการบูรณาการภายใต้คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการเพื่อการจัดการปัญหามลพิษทางอากาศ โดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินงานและบูรณาการการแก้ไขปัญหาพร้อมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ หน่วยงานทหาร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชน และได้จัดทำมาตรการรับมือสถานการณ์ไฟฟ้า หมอกควัน และฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๘ เพื่อป้องกันและลดผลกระทบต่อประชาชน

เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรการรับมือสถานการณ์ไฟฟ้า หมอกควัน และฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๘ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ดังนี้

๑. มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า (ป่าบก) มี ๓ ระยะ ได้แก่ ระยะเตรียมการ ระยะเผชิญเหตุ และระยะบรรเทา

๒. มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้าในพื้นที่ป่าพรุ โดยกำหนดให้มีการรักษาระดับน้ำ การบูรณาการ/ การมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน และการลาดตระเวนป้องกันไฟฟ้าและการประชาสัมพันธ์

๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

บทวิเคราะห์

กำหนดการบริหารจัดการไฟฟ้าแบบกลุ่มป่า จำนวน ๑๔ กลุ่มป่า (Cluster) เพื่อบูรณาการหน่วยงานทั้งหมดร่วมกันปฏิบัติงานแบบไร้รอยต่อ ประกอบไปด้วย

- (๑) กลุ่มป่าลุ่มน้ำปาย (จ.แม่ฮ่องสอน จ.เชียงใหม่)
- (๒) กลุ่มป่าศรีลานนา-แม่ลาว (จ.เชียงใหม่ จ.เชียงราย จ.ลำปาง จ.พะเยา)
- (๓) กลุ่มป่าสะเมิง (จ.เชียงใหม่)
- (๔) กลุ่มป่าสาละวิน (จ.แม่ฮ่องสอน จ.เชียงใหม่ จ.ตาก)
- (๕) กลุ่มป่าตอนใต้จังหวัดเชียงใหม่ (จ.เชียงใหม่ จ.แม่ฮ่องสอน จ.ลำพูน จ.ตาก)
- (๖) กลุ่มป่าถ้ำผาไท (จ.ลำปาง)
- (๗) กลุ่มป่าแม่ยม (จ.แพร่ จ.พะเยา จ.ลำปาง)

- (๘) กลุ่มป่าเหนือเขื่อนสิริกิติ์ (จ.น่าน จ.อุตรดิตถ์ จ.แพร่)
- (๙) กลุ่มป่าเขื่อนภูมิพล (จ.ตาก จ.เชียงใหม่ จ.ลำพูน จ.ลำปาง)
- (๑๐) กลุ่มป่าเวียงโกศัย-แม่ระ-ป่าแม่มอก (จ.ลำปาง จ.สุโขทัย จ.ตาก จ.แพร่ จ.ลำพูน)
- (๑๑) กลุ่มป่าห้วยขาแข้ง-แม่งก (จ.อุทัยธานี จ.กำแพงเพชร จ.ตาก จ.นครสวรรค์)
- (๑๒) กลุ่มป่ารอบเขื่อนศรีนครินทร์ (จ.กาญจนบุรี)
- (๑๓) กลุ่มป่าจังหวัดเลย (จ.เลย จ.เพชรบูรณ์)
- (๑๔) กลุ่มป่าจังหวัดชัยภูมิ (จ.ชัยภูมิ)

แนวความคิด

แนวทางยกระดับมาตรการรับมือสถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๘ ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีกรอบแนวคิด ประกอบด้วย การเตรียมการรับมือล่วงหน้าให้เร็วขึ้น วิเคราะห์จัดทำพื้นที่เสี่ยงการเผาเสี่ยงฝุ่น (Risk Map) ควบคุมพื้นที่แบบมุ่งเป้ากลุ่มป่าแปลงใหญ่ป่ารอยต่อไฟที่เผาไหม้ซ้ำซาก ยึดพื้นที่ที่มีปัญหาเพื่อยกระดับปฏิบัติการของภาครัฐแบบข้ามเขตปกครอง บริหารไฟในพื้นที่เกษตรช่วงการเก็บเกี่ยว ภายใต้ระบบการลงทะเบียน ให้รางวัลกับคนทำดีเพื่อสร้างแรงจูงใจ และบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดกับผู้กระทำผิดตามหลัก PPP ใช้หลักการเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านก่อนเริ่มหมอกควันข้ามแดน มีงบประมาณและการสนับสนุน ที่ยืดหยุ่น ใช้การสื่อสารที่รวดเร็ว ตรงประเด็น ทันเหตุการณ์ เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย กระจายข้อมูลทั่วทุกพื้นที่ มีตัวชี้วัดที่คำนึงถึงการลดผลกระทบต่อประชาชน โดยมีการวางแผนปฏิบัติทั้งในระดับประเทศ ระดับกลุ่มพื้นที่ (Cluster) และระดับจังหวัด

เพื่อรองรับการแก้ไขไฟป่าแบบบูรณาการในพื้นที่ดังกล่าว สำนักนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งที่ ๔๒๑/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗ แต่งตั้งคณะกรรมการและจัดตั้งศูนย์ฯ ดังนี้

๑. แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการ โดยมีรองนายกรัฐมนตรีที่กำกับดูแลกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ

๒. จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันระดับภาค โดยมีแม่ทัพภาคที่รับผิดชอบพื้นที่เป็นผู้อำนวยการศูนย์

๓. แต่งตั้งศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองระดับจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ

และเพื่อรองรับการทำงานแบบบูรณาการในพื้นที่เผาไหม้แปลงใหญ่ ๑๔ กลุ่มป่า รองนายกรัฐมนตรีที่กำกับดูแลกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นายประเสริฐ จันทรรวงทอง) ประธานกรรมการอำนวยการเพื่อการจัดการแก้ไขปัญหาหมอกควันทางอากาศ ได้มีคำสั่งคณะกรรมการฯ ที่ ๑/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗ แต่งตั้งคณะทำงานศูนย์ปฏิบัติการเฝ้าระวัง ควบคุมไฟป่า และหมอกควันในพื้นที่ ๑๔ กลุ่มป่า โดยมีอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นผู้อำนวยการศูนย์

ข้อเสนอ

เพื่อให้การปฏิบัติงานของศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟป่าและหมอกควัน (War Room) เป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพและมีการปฏิบัติงานให้ครอบคลุมทั่วถึงทุกพื้นที่ สมควรให้มีการมอบหมายงานแก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่ปฏิบัติงานประจำศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟป่าและหมอกควัน (War Room) ในช่วงเวลาเดือนธันวาคมถึงเดือนพฤษภาคมซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เข้าสู่ฤดูไฟป่า

ข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

การดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า ปี ๒๕๖๘ หากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ จะทำให้เกิดการมอบหมายภารกิจที่ซ้ำซ้อน ขาดประสิทธิภาพ ดังนั้น การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องเรื่องอัตราค่าจ้าง ยานพาหนะ อุปกรณ์เครื่องมือ รวมถึงการจัดส่งเสบียง ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ย่อมส่งผลให้การควบคุมไฟฟ้ามีประสิทธิภาพ สามารถเข้าควบคุมสถานการณ์ได้ทันทั่วทั้งพื้นที่และรวดเร็ว

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ด้วยศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควัน (War Room) ยกระดับการบูรณาการภายใต้คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการเพื่อการจัดการปัญหามลพิษทางอากาศ ขึ้นเป็นศูนย์ปฏิบัติการเฝ้าระวัง ควบคุมไฟฟ้า และหมอกควันระดับภาค ศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า หมอกควัน และฝุ่นละอองระดับจังหวัด และศูนย์ปฏิบัติการ เฝ้าระวัง ควบคุมไฟฟ้า และหมอกควัน ในพื้นที่ ๑๔ กลุ่มป่า ส่งผลให้มีการบูรณาการสรรพกำลัง วัสดุ - อุปกรณ์ เครื่องมือ ยานพาหนะ รวมถึงข้อมูลด้านสารสนเทศภูมิศาสตร์ที่จำเป็น นอกจากนี้ยังส่งผลให้ปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วยการบูรณาการการสั่งการควบคุมไฟฟ้าอย่างเป็นระบบและเป็นสัดส่วนตามลำดับชั้น และยังช่วยลดเวลาการควบคุมไฟฟ้ามิให้เกิดสถานการณ์ที่รุนแรงด้วยอัตราค่าจ้างและวัสดุ - อุปกรณ์ เครื่องมือ ยานพาหนะที่เพียงพอ ความเสียหายด้านทรัพยากรและระบบนิเวศจากปัญหาไฟป่าลดน้อยลง และผลกระทบที่เกิดจากปัญหาไฟฟ้า หมอกควัน และฝุ่นละออง PM_{2.5} ที่ส่งผลต่อสุขภาพการเป็นอยู่ของประชาชน เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการท่องเที่ยวลดลงด้วย

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ๕.๑ จำนวนจุดความร้อน (Hotspot) และจำนวนพื้นที่เผาไหม้ (Burn scar) ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ลดลง
- ๕.๒ จำนวนวันที่มีค่าฝุ่น PM_{2.5} เกินมาตรฐานลดลง
- ๕.๓ จำนวนครั้งในการเข้าดับไฟภายในระยะเวลาสั้นและอัตราความสำเร็จของการระงับไฟก่อนลุกลามเป็นวงกว้าง
- ๕.๔ ความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ลดลง

(ลงชื่อ) .....

(นายพงศ์ปณต อมรโชติ)

วันที่.....๖...../.....มีนาคม...../.....๒๕๖๘.....

ผู้ขอประเมิน